

یادداشت

تأثیر صنعت نمایشگاهی بر اقتصاد جهانی

سید ابراهیم حسینی‌کلانته*

● نمایشگاه در دنیا به عنوان صنعت نمایشگاهی مطرح است و به عنوان «جایگاهی که در آن ارائه‌کنندگان و بازدیدکنندگان می‌توانند با کنش‌های سازمان‌یافته و هماهنگ به دادوستدکالاها، خدمات و اطلاعات بپردازند. نمایشگاه محلی است که عرضه‌کنندگان و بازدیدکنندگان با هم روبه‌رو می‌شوند. نمایشگاه جایگاه شناساندن یک ایده نوین یا محل انتقال اطلاعات به‌روز، نوآوری‌ها، نوآفرینی‌ها و اختراع» تعریف می‌شود. (دانشنامه آزاد ویکی‌پدیا)
صنعت نمایشگاهی موجب پیشرفت اقتصادی، اجتماعی و سیاسی بیشتر کشورها شده است همان‌گونه که اثر کشورهای معروف توسعه‌یافته و صنعتی همچون آمریکا، چین، آلمان، ایتالیا و فرانسه دارای ۶۰ درصد کل فضای سرپوشیده نمایشگاهی جهان هستند که بروز و ظهور پیشرفت، تکنولوژی و فناوری‌های روز خود و همچنین افزایش تولید ناخالص ملی (GDP) را مدیون صنعت نمایشگاهی برای ایجاد فرصت‌های بازاریابی و فروش، برندسازی، شبکه‌سازی در نمایشگاه‌های تخصصی، بین‌المللی و جهانی به عنوان پلتفرم بزرگی (Platform) برای ایجاد تعامل و همکاری میان کسب‌وکارهای بزرگ با شرکت‌های تولیدکننده، تأمین‌کننده، بازرگانی و خدماتی است.
شایان ذکر است طبق گزارش سال ۲۰۱۹ انجمن جهانی صنعت نمایشگاهی (UFI) و آکسفورد اکونومیکس (Oxford Economics) که از تأثیر صنعت نمایشگاه بر اقتصاد جهان منتشر شده است، در سال ۲۰۱۸، صنعت نمایشگاه در جهان با ۳۰۳ میلیون بازدیدکننده از ۱۸۰ کشور و ۱۱۶ میلیارد یورو (۱۳۷ میلیارد دلار) درآمد حاصل از خرید مستقیم کالا و خدمات از شرکت حاصل شده است. این صنعت ۶۹ میلیارد یورو (۸۱ میلیارد دلار) از تولید ناخالص ملی را به طور مستقیم به خود اختصاص داده و با حمایت مستقیم برگزاری خدمات تخصصی در سراسر جهان، ۱/۳ میلیون شغل ایجاد شده است.

اهمیت برگزاری نمایشگاه در ایران

برگزاری نمایشگاه‌های بین‌المللی داخلی و خارجی به عنوان امری زیربنایی برای رونق بخش اقتصادی مطرح است و نمایشگاه به عنوان اصلی‌ترین کارزار معرفی محصولات تولیدی و انتقال فناوری، می‌تواند نقش بسیار مؤثری در فرایند توسعه صادرات غیرنفتی ایران و حتی گسترش فرهنگ ایرانی- اسلامی در دیگر کشورها ایفا کند.
از یک سو در سال‌های اخیر برای رهایی از وابستگی ایران به درآمدهای نفتی، سیاست جایگزینی صادرات غیرنفتی برای تأمین ارز مورد نیاز کشور، از طریق تشویق صنایع داخلی به تولید و صدور کالاهای به دیگر کشورها، بیش از هر زمان دیگری مورد توجه قرار گرفته که نمایشگاه‌ها می‌توانند برای تسهیل صادرات به سایر کشورهای جهان به‌ویژه ۱۵ کشور همسایه نقشی اساسی ایفا کنند. از سوی دیگر در راستای اجرای منویات مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، مبنی بر برگزاری نمایشگاه‌های تقاضامحور و ارائه نیازهای فناوری دستگاه‌های بزرگ صنعتی و اجرایی کشور به جامعه بزرگ دانشگاهی و دانش‌بنیانی داخلی محقق می‌شود. از منظر دیگر با توجه به اینکه محرومیت‌زدایی و توزیع عادلانه سرمایه در سراسر نقاط ایران مورد توجه مجلس محترم شورای اسلامی، دولت و نظام اسلامی است، با عنایت به اینکه در حال حاضر ۳۳ مرکز نمایشگاهی فعال در کشور سرمایه‌گذاری و ساخته شده که هیچ بار مالی‌ای را بر دولت تحمیل نمی‌کند، تصویب قانون جامع صنعت نمایشگاهی کشور می‌تواند نقطه عطفی در گسترش اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی برای همه استان‌های ایران باشد.

الزامات تبدیل این حرفه به صنعت

این حرفه به دلیل توزیع جغرفیایی فضاهای نمایشگاهی در سراسر کشور، حوزه مخاطبان گوناگون در سنین و تخصص‌های مختلف، گوناگونی بازدیدکنندگان اعم از مقامات کشوری، لشکری، سیاسی و دیپلماتیک و ایجاد اشتغال به صورت مستقیم و غیرمستقیم از طریق تنوع مشاغل درگیر از جمله (حوزه مشاغل بازرگانی، بازاریابی، تبلیغاتی، گردشگری، ترخیص کالا، حمل‌ونقل، بورس، بانک، بیمه، ساخت‌وساز، طراحی و معماری داخلی، گرافیک، نورپردازی، برق و الکترونیک، فناوری اطلاعات و ارتباطات (IT ، ICT)، استارت‌آپ‌ها، گردش مالی بالا به همراه تأثیرگذاری مستقیم در امور اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی حائز اهمیت است و همه کشورهای صنعتی، توسعه‌یافته و در حال توسعه جهان این حرفه را به‌عنوان «صنعت» تعریف کرده‌اند. دلایل ذکرشده ارکانی هستند که پذیرش این حرفه را به عنوان یک «صنعت» به جهت رسیدن به توسعه پایدار اقتصادی کشور بسیار حائز اهمیت می‌کند در نتیجه تصویب «قانون جامع صنعت نمایشگاهی ایران» در شرایط حساس کنونی کشور، فارغ از تأثیرات مثبت اقتصادی و اجتماعی در بحث سیاسی به گسترش روابط دوستانه فی‌مابین ایران و دیگر کشورهای جهان به‌خصوص کشورهای همسایه منجر می‌شود.

***مدیر اجرایی شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی ج.ا.ایران**

شرق: امسال برای اولین‌بار برخی جزئیات بودجه شرکت‌های دولتی که بیش از ۷۴ درصد از کل بودجه کشور را شامل می‌شود، به مجلس ارائه شد. این جعبه سیاه دولت که آبان امسال به مجلس فرستاده شد، حاکی از افزایش ۱۶درصدی بودجه شرکت‌های دولتی بود. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ بالغ بر هزارو ۲۸۳ میلیارد تومان به‌عنوان بودجه این شرکت‌ها در نظر گرفته شده که ۲۰۶ هزار میلیارد تومان نسبت به سال گذشته رشد داشته است. با اینکه انتظار می‌رفت امسال با ارائه جزئیات این شرکت‌ها، در حیطا خلوت دولت به روی مردم و نمایندگان باز شود، اما ظاهرا اطلاعات ارائه‌شده به مجلس نواقص و کاستی‌هایی دارد و اطلاعات شرکت‌های بزرگی مثل شرکت نفت و شرکت پخش و پالایش، ناقص یا مخدوش است. اگرچه بررسی‌های مرکز پژوهش‌ها هنوز ادامه دارد، اما ظواهر امر نشان می‌دهد بعید است این اطلاعات بتواند به‌طور کامل از این اسرار دولتی پرده بردارد. گفتنی است سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی که قرار بود شفافیتی در دل حقوق‌های نجومی دولتی‌ها ایجاد کند، همچنان خالی از اطلاعات است.

جعبه سیاه دولت باز شد؟

با اینکه همواره حدود ۷۰ درصد بودجه کشور متعلق به شرکت‌های دولتی بوده، ولی با وجود این حجم بزرگ بودجه شرکت‌های دولتی، مجلس هیچ‌گاه قادر به بررسی به این بخش نبوده است و بودجه دولتی‌ها تا امسال جعبه سیاهی برای دولت باقی مانده بود. هرچند در بررسی بودجه سال ۱۳۹۸، مجلس در مقایسه با سال‌های گذشته ورودی نسبی داشت و بودجه برخی شرکت‌های دولتی به‌خصوص شرکت‌های بزرگ‌تر در کارگروهی در مجلس بررسی شد. اما پس از آن با پیگیری برخی نمایندگان این ورود جدی‌تر شد و پس از اصلاح ماده ۱۸۰ قانون آیین‌نامه داخلی مجلس در سال جاری، مقرر شد دولت بودجه شرکت‌های دولتی را یک ماه زودتر از لایحه بودجه سنواتی به مجلس تقدیم کند؛ بنابراین سازمان برنامه‌بودجه به نمایندگی از دولت در ۱۴ آبان سال جاری لایحه بودجه شرکت‌های دولتی را به کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات تقدیم کرد. البته به‌عزم نمایندگان، تنها تفاوتی که لایحه بودجه شرکت‌های دولتی با سنوات گذشته داشت، این بود که این لایحه را یک ماه زودتر ارائه کرده و مجلسی‌ها یک ماه پیشتر فرصت بررسی آن را داشتند. به این معنا که اعداد و ارقام و کیفیت لایحه شبیه سنوات گذشته است و در مجموع بودجه شرکت‌های دولتی نسبت به سال ۱۶ حدود ۱۶ درصد افزایش پیدا کرده است. پس از تقدیم لایحه بودجه به مجلس، مشخص شد برای شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت از لحاظ درآمدها و دیگر منابع تأمین اعتبار، بالغ بر هزارو ۴۸۳ هزار میلیارد تومان و از نظر هزینه‌ای و دیگر پرداخت‌ها بالغ بر هزارو ۲۸۳ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده است که نسبت به سال گذشته حدود ۲۰۶ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است. ضمناً درحالی‌که درآمد شرکت‌ها بیش از ۷۴ درصد کل سقف بودجه سال ۹۹ است، فقط شش هزار میلیارد تومان مالیات خواهند داد؛ به این معنا که دولتی‌ها که بیش از ۷۵ درصد ثروت کشور را در دست دارند (بر اساس برآورد وزارت اقتصاد و دارای در سال‌های ۹۳ و ۹۴) برابر با ۰۰۳۹ درصد کل درآمدها و سه درصد کل مالیات دریافتی، مالیات خواهند پرداخت. بودجه شرکت‌های دولتی از منظر گروه‌های سه‌گانه اول ۴۴ تقسیم‌بندی شده است. در اصل ۴۴، شرکت‌ها سه گروه می‌شوند؛ شرکت‌های

اقتصاد

تعهد دولت برای ارائه بودجه شرکت‌ها به مجلس ناقص انجام شد

سند ۱۵۰۰ هزار میلیاردی سر بسته ماند

گروه یک آنهایی هستند که باید به بخش خصوصی واگذار شوند، گروه دو شرکت‌هایی هستند که دولت حداکثر ۲۰ درصد می‌تواند در آنها سهام داشته باشد و گروه سوم کاملاً متعلق به دولت هستند. بررسی بودجه‌های ۱۰ سال گذشته نشان می‌دهد سرجمع سود و زیان این شرکت‌ها در تفریق منفی است؛ یعنی شرکت‌های دولتی به کشور زیان تحمیل می‌کنند. ضمن اینکه فضای به‌شدت غیرشفافی دارند تا جایی که این شفافیت‌نداشتن مجلس را ترغیب به تصویب بندی کرد که بر اساس آن سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی ایجاد شود تا بلکه مردم و نمایندگان بدانند در حیطا خلوت دولت چه می‌گذرد. محمدهادی سبحانیان، عضو هیئت‌علمی دانشگاه خوارزمی، درباره بودجه شرکت‌های دولتی که برای اولین‌بار در اختیار مجلس قرار گرفته است، می‌گوید: آنچه امسال نسبت به سال گذشته اتفاق افتاده است، گامی مثبت از جانب دولت برای بودجه شرکت‌های دولتی بوده که البته به جهت تکلیفی بود که مجلس برایش ایجاد کرده بود؛ چراکه مجلس دولت را مکلف کرده بود اطلاعات را زودتر و تا ۱۵آبان به مجلس تقدیم کند. بنابراین بودجه شرکت‌های دولتی به انضمام بودجه تفصیلی آنها، صورت‌های مالی حسابرسی‌شده‌شان، عملکرد بودجه سال ۹۷ و عملکرد شش‌ماهه اول سال ۹۸ به مجلس ارائه شد که در سنوات گذشته این اتفاق نمی‌افتاد. حتی برای شرکت‌های مادر تخصصی، گزارش ارزیابی از سنجه‌های عملکردی شرکت‌های دولتی ارائه شده که نشان می‌دهد سازمان برنامه و وزارت اقتصاد به سمت نظارت بر عملکرد شرکت‌های دولتی در حوزه‌های مختلف مثل نسبت‌های بودجه‌ای و نسبت‌های مالی آنان حرکت می‌کنند. هرچند باید در نظر داشت که در ابتدای کار هستیم و مسلمان نواقصی وجود دارد. سبحانیان از این نظر به وجود نواقص اشاره می‌کند که اطلاعات برخی شرکت‌ها مخدوش داده شده است؛ یعنی حدود ۳۸۰ هزار شرکت دولتی وجود دارند که اطلاعات تمام آنان داده شده؛ اما برخی قسمت‌های بعضی موارد آن ناقص هستند؛ مثلاً ممکن است برای یک شرکتی بودجه تفصیلی ذکر نشده باشد یا صورت‌های مالی آن ناقص ارائه شده باشد یا اینکه صورت مالی اش حسابرسی نشده باشد و... این عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی می‌گوید: در خیلی از این موارد ما شاهد آن بودیم که در اطلاعات مربوط به تعداد کارکنان آن شرکت، عدد یک گذاشته شده یا عددی دقیق نوشته نشده است. اینها نشان‌دهنده این امر است که این اطلاعات لزوماً با دقت پر نشده و دقیق در اختیار مجلس قرار نگرفته است؛ بنابراین اگرچه نفس کار مثبت است؛ اما کاستی‌هایی دارد که باید با نظارت بیشتر مجلس

تلاش شود تا همه شرکت‌ها این اطلاعات را ارائه دهند و تمام این اطلاعات هم با دقت کافی ارائه شود. به‌هرحال این می‌تواند خوراکی باشد برای مطالبه‌گری نمایندگان تا این اطلاعات در آینده با دقت و با تفصیل مناسب‌تری به مجلس ارائه شود. به گفته سبحانیان دولت به تکلیف قانون ۹۸ عمل کرده اما ناقص؛ یعنی فقط میزان سهام را آورده و اطلاعات عملکردی و سود را نداده است. او می‌افزاید: در قانون بودجه ۹۸ مقرر شد که این اتفاق بیفتد و دولت این اقدام مثبت را انجام داد و در لایحه بودجه ۹۹ این را لحاظ کرده و اطلاعات شرکت‌هایی را هم که سهام دولت در آنها زیر ۵۰ درصد است، ارائه داده است؛ اما این اطلاعات هم ناقص هستند.

سکوت در برابر کاستی‌ها

اما چرا نمایندگان بعد از بررسی هیچ واکنشی به این کاستی‌ها نشان ندادند؟ به گفته کارشناسان مرکز پژوهش‌ها تا به‌حال به دلیل تعداد بسیار زیاد و حجم بالای اطلاعات ارائه‌شده درباره شرکت‌های دولتی با درنظرگرفتن این موضوع که نمایندگان فرصت بررسی این اطلاعات را نداشتند، مرکز پژوهش‌ها دست‌به‌کار شده است و این اطلاعات را به تفصیل بررسی می‌کند تا به‌زودی نتایج آن را خدمت نمایندگان و مردم ارائه دهند. اگرچه هنوز بررسی‌ها روند خود را طی نکرده و ناقص است؛ اما تا اینجا روشن شده است که برخی شرکت‌های مهم بخش درخورتوجهی از اطلاعات‌شان را یا مخدوش یا محذوف داده‌اند؛ ضمن اینکه شرکت‌هایی که اطلاعات‌شان ناقص بوده، هم تعداد درخورتوجهی داشتند. شرکت نفت و شرکت پخش و پالایش از مواردی بودند که اطلاعات کامل و دقیق ارائه ندادند؛ اما بررسی جزئیات آنان هنوز تکمیل نشده است.

قانون ۹۹ بماند پیشکش‌شان

قرار بر این بود که سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی از سوی سازمان امور اداری و استخدامی با همکاری وزارت اقتصاد و دارای تهیه شود که این اتفاق افتاد؛ اما همچنان اطلاعات مورد نیاز قانون‌گذار در آن ثبت نشده است. محمد حسینی، عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس، دراین‌باره می‌گوید: با عنایت به حکم تبصره ۲۱ قانون بودجه سال ۹۸ موارد حکم از سوی دولت اجرا نشده است. از طرفی درباره احکام مندرج در تبصره دو بند ط که موضوع آن تهیه سامانه‌های مورد نیاز اطلاعات شرکت‌ها و اقدامات اولیه از طرف دستگاه‌های مجری انجام شده؛ ولی هنوز مصوبه هیئت وزیران صادر نشده است؛ بنابراین هیچ‌یک از این قوانین تاکنون اجرا نشده است. دو هفته پیش محمد حسینی به «شرق» گفته بود که قرار شده اعضای کمیسیون برنامه و بودجه برای بررسی سامانه پادشده به سازمان اداری و استخدامی مراجعه کنند؛ اما پیگیری این موضوع نشان می‌دهد این اتفاق هنوز نیفتاده است. حسینی می‌گوید: ما با آقای معمارنژاد هماهنگی‌های لازم را انجام داده‌ایم؛ اما این روزها کارمان بسیار زیاد است و دائم درگیر بگپروبیند صحن هستیم؛ اما به‌زودی این اقدام انجام خواهد شد. این نماینده در پاسخ به اینکه تا چه زمان اطلاعات این سامانه در اختیار عموم مردم قرار می‌گیرد، عنوان می‌کند: فعلاً اصلاً در سامانه آن چنان اطلاعاتی نیست که بخواهند در اختیار کسی قرار دهند یا ندهند. درحال حاضر نمایندگان هیچ اطلاعاتی از حقوق و مزایای مدیران ندارند. او در واکنش به حکم بودجه ۹۹ مبنی بر الزام دستگاه‌ها برای ورود به سامانه تا پایان خرداد می‌گوید: اینها هنوز احکام قانون ۹۸ را اجرا نکرده‌اند؛ قانون ۹۹ باشد پیشکش‌شان.

خبر

بودجه ۵۹ هزار میلیارد تومانی وزارت کار در سال آینده

● در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، بودجه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی بیش از ۵۹۳ هزار میلیارد ریال پیش‌بینی شده است. به گزارش ایسنا، دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ منابع وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی را بیش از ۵۹۲ هزار میلیارد ریال تعیین کرده که نسبت به بودجه سال ۱۳۹۸ رشد داشته است. منابع وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در لایحه بودجه ۲۳،۹۸ هزارو ۱۶۸ میلیارد تومان پیشنهاد شده بود. در لایحه تقدیمی دولت به مجلس شورای اسلامی همچنین ۹۶ هزار میلیارد ریال اعتبار برای یارانه‌ها اختصاص پیدا کرده است. در لایحه بودجه سال آینده به‌منظور برگزاری مسابقات ملی و بین‌المللی مهارت، برنامه مشاوره شغلی و هدایت آموزشی دانش‌آموختگان، سنجش مهارت و صلاحیت حرفه‌ای، تنظیم و نظارت بر روابط کار، توسعه کارآفرینی و اشتغال، توانمندسازی تعاونی‌ها، توسعه خدمات فرهنگی و اجتماعی جامعه کار و تولید، برنامه آموزش‌های شغلی و انجام پژوهش‌های کاربردی در حوزه تعاون‌کار و رفاه اجتماعی بودجه در نظر گرفته شده است. در راستای بودجه ۱۳۹۹ همچنین به دولت اجازه داده شده مبلغ ۱۰ هزار میلیارد ریال از محل بدهی ناشی از اجرانشدن بند ۲ ماده ۲۹ قانون سیاست‌های کلی اصل ۴۴ در قالب افزایش سرمایه بانک توسعه تعاون و در جهت حمایت از نوسازی و بهسازی نگاه‌های تعاونی و ایجاد اشتغال اختصاص یابد.

بیشترین مالیات از کدام بخش گرفته می‌شود؟

● طبق لایحه بودجه ۱۳۹۹ میزان مالیات بر کالاها و خدمات ۹۳ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده که بالاترین میزان را نسبت به دیگر مالیات‌ها دارد. به گزارش ایسنا، دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، مجموع منابع عمومی را ۴۸۴ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی کرده است که از این منابع حدود ۲۶۱ هزار میلیارد تومان در بخش درآمدها تعیین شده و از این رقم ۱۹۵ هزار میلیارد تومان را مالیات تشکیل می‌دهد. این درآمدها شامل مالیات اشخاص حقوقی، مالیات بر درآمدها، مالیات بر ثروت، مالیات بر واردات و مالیات بر کالاها و خدمات می‌شود.

زمان را ذخیره کن

صایب: اپلیکیشن پرداخت بانک صادرات ایران

یکی از این افراد می‌گوید: به‌دلیل اینکه دلار بی‌دلیل و فقط به‌خاطر جو روانی گران شده است، حتماً به‌زودی ریزش خواهد داشت؛ به‌همین‌دلیل الان زمان برای خرید نیست.

او با تأکید بر اینکه خیلی از افرادی که در زمان هیجانی خرید می‌کنند، با ضرر سنگین مواجه می‌شوند، تصریح کرد: هیچ‌کس از کرانی دلار سود نمی‌برد و این کرانی نه به نفع مردم است نه دولت.

دلال‌های خیابان فردوسی که در نقاط مختلف این خیابان تجمع دارند، در بین صحبت‌های خودشان می‌گفتند: بعد از ژانویه دولت قیمت دلار را حتماً کم می‌کند؛ اما عده دیگری می‌گفتند: مردم دیگر قدرت خرید ندارند و در این روزها تقاضای زیادی برای ژانویه نداشتیم. برخی هم می‌گفتند: احتمالاً دولت برای جبران کسری بودجه دلار را گران کرده است. عده دیگری اما معتقد بودند: دولت مقصر اصلی افزایش قیمت دلار است؛ آیا دولت نمی‌دانست که با کرانی بنزین قیمت دلار هم گران می‌شود؟

بحث دلal‌های ارز در خیابان فردوسی این روزها داغ‌تر از قبل است؛ آنها می‌گویند تا همین یک ماه قبل تمام مردمی که به خیابان فردوسی می‌آمدند، قبل‌فروشنده دلار بودند و می‌ترسیدند که بیشتر ضرر کنند. اما بعد از اینکه اعلام کردند بنزین گران می‌شود، استارت افزایش قیمت ارز زده شد.

اکثر صرافای های خیابان فردوسی قیمت دلار را برای فروش به مردم روی تابلو ۱۳هزارو ۵۵۰تومان زده‌اند؛ صرافای‌های بانکی نیز با دستور بانک مرکزی ساعت کاری خود را افزایش داده و تا ساعت ۱۷ هر روز به متقاضیان ارز می‌فروشند.

دلار در صرافی‌ها از ۱۳هزارو ۵۵۰تومان تا ۱۳هزارو ۶۵۰تومان و بین دلal‌های بازار آزاد، ۱۳هزارو ۷۰۰تومان تا ۱۳هزارو ۷۵۰تومان قیمت خورده است.